

SCI-CONF.COM.UA

INNOVATIONS OF MODERN SCIENCE AND EDUCATION

**PROCEEDINGS OF II INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
OCTOBER 29-31, 2025**

**VANCOUVER
2025**

INNOVATIONS OF MODERN SCIENCE AND EDUCATION

Proceedings of II International Scientific and Practical Conference

Vancouver, Canada

29-31 October 2025

Vancouver, Canada

2025

UDC 001.1

The 2nd International scientific and practical conference “Innovations of modern science and education” (October 29-31, 2025) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2025. 734 p.

ISBN 978-1-4879-3796-6

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Innovations of modern science and education. Proceedings of the 2nd International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2025. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/ii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-innovations-of-modern-science-and-education-29-31-10-2025-vankuver-kanada-arhiv/>.

Editor

Komarytsky M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: vancouver@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua/>

©2025 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2025 Perfect Publishing ®

©2025 Authors of the articles

**РІВЕНЬ ОБІЗНАНОСТІ ТА ГОТОВНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ
ЩОДО ОСНОВ ПРОТОКОЛУ ТССС
(TACTICAL COMBAT CASUALTY CARE)**

Строєв Максим Юрійович

Асистент

Поваляєв Олексій Андрійович,

Сухоруков Ігор Юрійович,

Студенти

Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна

Вступ

У сучасних умовах війни, коли бойові дії характеризуються високою інтенсивністю, зростає кількість поранених, які потребують невідкладної допомоги безпосередньо на полі бою. Від правильності та швидкості дій військовослужбовців у перші хвилини після поранення залежить життя та подальше одужання постраждалих. Протокол ТССС (Tactical Combat Casualty Care) є міжнародно визнаним стандартом надання допомоги в бойових умовах, розробленим для мінімізації бойових втрат.

Основні принципи протоколу направлені на збереження життєздатності до евакуаційних заходів, підтримка важливих життєвих показників організму, в тому числі забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів, контролю кровотечі, тиску та попередження гіпотермії. Знання та практичні навички є обов'язковою інформацією для кожного військового. Через це моніторинг рівня знань, обізнаності та наявності практичних навичок, щодо застосування протоколу ТССС, є актуальним під час ведення бойових у Харківській області.

Мета

Метою дослідження було визначення рівня знань військовослужбовців про протокол ТССС, його основні етапи, алгоритми дій та практичні навички, а також оцінка готовності до виконання заходів домедичної допомоги під час

бойових дій. Проведене дослідження було спрямоване на з'ясування рівень підготовленості, розуміння алгоритму MARCH та оцінки потреби у додаткових навичках.

Матеріали та методи

Було проведено анонімне опитування серед 26 військовослужбовців, які несуть службу на Харківському напрямку. Анкета містила питання, спрямовані на визначення рівня знань щодо протоколу ТССС, його етапів, практичних навичок застосування турнікета, контролю кровотечі, забезпечення дихальних шляхів, а також психологічної готовності діяти під вогнем. Додатково оцінювались демографічні характеристики респондентів: вік, стать і рік початку служби.

Результати дослідження

Серед опитаних 96,2% становили чоловіки та лише 3,8% – жінки. За віком більшість респондентів були у віковій категорії 31–40 років (56%), 36% – у віці 21–30 років, 4% – до 20 років, і ще 4% – 41 рік і старше. Щодо досвіду служби, 56% військових розпочали службу у 2023 році, 24% – у 2022 році, 12% – до 2022 року, і 8% – у 2024–2025 роках.

Рівень проінформованості щодо ТССС виявився таким: 69,2% респондентів добре знають, що таке протокол ТССС і які його основні завдання, 15,4% частково знайомі, а ще 15,4% не мають достатніх знань. Під час оцінки знання етапів ТССС більшість респондентів вказали на етап Tactical Field Care – 61,5%. Етап Tactical Evacuation Care пам'ятають 50% військових, а Care Under Fire – 42,3%. 15,4% респондентів відповіли, що їм важко пригадати основні етапи ТССС.

46,2% військовослужбовців розуміють, що бойова домедична допомога відрізняється від цивільної умовами надання – під вогнем, в умовах обмеженого часу та ресурсів. 19,2% відзначили важливість пріоритету – врятувати життя до евакуації, а 23,1% – використання специфічних засобів, таких як турнікети та оклюзійні пов'язки.

65,4% опитаних зазначили, що впевнені у своїх діях під час накладання

турнікета, тоді як 23,1% потребують більше практики, і 11,5% не вміють це робити. Основними засобами контролю масивної кровотечі військові назвали прямий тиск на рану (61,5%), гемостатичні бинти або серветки (57,7%), турнікети (53,8%) та тампонаду рани (34,6%).

Під час оцінки знань про використання турнікета 69,2% опитаних правильно відповіли, що його можна знімати лише після евакуації до медичного закладу, 15,4% вважали можливим послаблення при зупинці кровотечі, а ще 15,4% не знали точної відповіді.

Показовими є результати щодо забезпечення прохідності дихальних шляхів: 76,9% військовослужбовців знають алгоритм дій (використання повітровою, правильне положення тіла, контроль язика), 15,4% володіють знаннями частково, і лише 7,7% не знають основних прийомів.

Знання ознак напруженого пневмотораксу виявилися на середньому рівні. Найчастіше респонденти вказували на зниження рівня свідомості (65,4%), задишку та утруднення дихання (53,8%), асиметрію грудної клітки (46,2%) та синюшність (46,2%). Водночас 11,5% військовослужбовців не змогли визначити жодної ознаки.

Щодо питання про тактику закриття проникаючої рани грудної клітки, 57,7% респондентів правильно відповіли, що її потрібно закривати оклюзійною пов'язкою, 15,4% вважали можливим використання звичайного бинта, 11,5% – лейкопластиру, а 15,4% не знали правильної відповіді.

Відповіді на питання анкети показали різний рівень знань щодо практичного застосування положень протоколу ТССС. Так, більшість військовослужбовців 57,7% правильно віднесли до стандарту ТССС знеболювальні препарати (морфін, кеторолак тощо), 53,8% – засоби для зупинки кровотечі, 61,5% – засоби від кашлю, а 38,5% – антибіотики. Разом із тим, 19,2% респондентів не змогли визначитися з відповіддю, що вказує на потребу у додаткових роз'ясненнях щодо медичного забезпечення протоколу.

Щодо застосування антибіотиків у ТССС, 53,8% військовослужбовців знають, що їх обов'язково слід використовувати при будь-якому пораненні з

порушенням цілісності шкіри, 23,1% вважають, що лише при вогнепальних пораненнях, 7,7% - відповіли, при травмах грудної клітки та живота, а 15,4% не мають достатніх знань. Практичні навички евакуації пораненого з небезпечної зони мають 69,2% респондентів, 15,4% володіють ними частково, і ще 15,4% - не мають таких навичок. Найпоширенішими способами евакуації, які знають військові, є стандартне ношення (73,1%), перенесення на собі (50%) та використання підручних засобів, таких як ремені або плащ-намети (42,3%).

Комунікацію з медиками за системою MIST під час евакуації добре знають 57,7% військових, частково знайомі – 26,9%, а 15,4% не володіють цими знаннями. Впевненість у своїх діях під час надання допомоги під час бою повністю відчувають 72% респондентів, частково – 12%, а 16% не відчувають впевненості. Реальне застосування навичок ТССС у бойових умовах мали 52% опитаних, 24% – один або кілька разів, 12% лише на тренуваннях, а 12% не мали нагоди практикуватися.

Серед труднощів, що найчастіше виникають під час надання допомоги, 65,4% респондентів відзначили стрес і психологічне навантаження, 57,7% – недостатнє освітлення, 53,8% – брак практики, 46,2% – важкі умови (погодні, температурні тощо). Забезпечення індивідуальним медичним комплектом (ІФАК) мають 65,4% військовослужбовців, 23,1% – частково, а 11,5% не забезпечені ним повністю.

Щодо подальшої підготовки, 73,1% військових вважають необхідними додаткові тренування в умовах, наближених до реальних бойових, 53,8% – більше практичних занять, 46,2% – часті повторення теоретичного матеріалу, а 30,8% – додаткові заняття з надання допомоги із застосуванням стандартних засобів.

Висновок

Проведене дослідження показало, що рівень обізнаності військовослужбовців щодо основ протоколу ТССС є середнім. Незважаючи на достатню кількість військових, які добре знайомі з протоколом, значна частина респондентів має лише часткові знання або не володіє необхідними навичками.

Що в свою чергу ускладнює ефективність надання допомоги пораненим у перші хвилини, що критично важливо для збереження життя. Для підвищення обізнаності, ефективності підготовки, удосконалення знань, необхідно проводити регулярні тренінги з ТССС, включно з практичними тренуваннями, з контролю кровотечі, забезпечення прохідності дихальних шляхів, адекватної евакуації поранених та дотримання алгоритму марч. Регулярні тренування цих заходів і моделювання реалістичних подій в умовах бойових дій, забезпечить зростання ефективності, готовності військових та зменшить кількість загиблих на полі бою.